

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

13 JUNI 1996

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

— van de heren Karel De Gucht, Paul Van Grembergen en Jacques Laverge —

**betreffende de versteviging van de parlementaire controle
op het Vlaamse buitenlands beleid**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Ingevolge de vierde staatshervorming van 1993 werden de bevoegdheden van de federale staat, de gewesten en de gemeenschappen, op het vlak van de buitenlandse betrekkingen, grondig herschikt. Een belangrijke bepaling in de ontworpen regeling betreft ongetwijfeld het verlenen van het "ius tractati" aan de gemeenschappen en de gewesten. Artikel 167, § 3, van de Grondwet bepaalt dat de Gemeenschappen en Gewestregeringen, ieder wat haar betreft, de verdragen sluiten die betrekking hebben op de aangelegenheden waarvoor hun Raad bevoegd is.

Verder vormt de eerste paragraaf van artikel 167 van de Grondwet de juridische basis voor het geheel van de bevoegdheden van de deelstaatautoriteiten inzake de buitenlandse politiek. De woorden "internationale samenwerking" dienen immers te worden verstaan als een verzamelwoord voor alle vormen die de deelneming van de regio's aan de buitenlandse betrekkingen aanneemt. Het sluiten van verdragen is daarin eigenlijk begrepen maar put het begrip zelf niet uit. De grondwet echter bevat weinig verdere aanduidingen voor de inhoud en de draagwijdte van deze uitdrukking, maar rekening houdend met de verwijzing naar de exclusieve en autonome bevoegdheden van de deelstaten kan men eruit afleiden dat zij de gemeenschappen en de gewesten de bevoegdheid geeft om een eigen buitenlands beleid te voeren binnen de grenzen, gesteld door de eigen materiële bevoegdheid en de coherentie van het Belgische buitenlands beleid. Zij machtigt de deelstaten aldus ook gebruik te maken van de bevoegdheid om de uitoefening van bepaalde machten door een verdrag of door een wet (lees decreet) aan volkenrechtelijke instellingen op te dragen (artikel 34 GW).

Ook is er voorzien in een informatieverplichting tegenover de decreetgevende vergaderingen. Die strekt ertoe het zogenaamd "democratisch deficit" in het buitenlands beleid te verminderen. Dat laatste was het meest frappant tot uiting gekomen bij de bespreking van het ontwerp dat aanleiding heeft gegeven tot het Verdrag betreffende de Europese Unie. De verwikkelingen hieromtrent hadden bij de bevolking het bewustzijn gewekt dat de afstand tussen de burger en de overheid verder vergroot was. De burger kreeg het gevoel dat de democratie tot een illusie herleid dreigde te worden.

Wanneer bevoegdheden van het nationale naar het Europese vlak overgeheveld worden, verwijderen de beslissingen daarover zich nog meer van de burger. Zijn participatie in de beslissingen op Europees vlak is immers nog geringer dan zijn toch al zeer beperkte deelname in de beslissingen zoals genomen op het Belgische federale en/of regionale niveau.

In antwoord op deze bezorgdheid verplicht de bijzondere wet van 5 mei 1993 betreffende de internationale betrekkingen van de gemeenschappen en de gewesten de deelregeringen dan ook de regionale parlementen op de hoogte te houden van de plannen in verband met wijzigingen aan het primair Europees gemeenschapsrecht.

Zo dienen zij vanaf het begin van de onderhandelingen geïnformeerd te worden en moet het verdragsontwerp vóór ondertekening hun ter kennis gebracht worden.

De bijzondere wet breidt die informatieverplichting inhoudelijk verder uit tot de voorstellen van verordening en van richtlijn en, in voorkomend geval, van de andere normatieve rechtshandelingen van de Commissie van de Europese Gemeenschappen.

De decreetgevende vergaderingen kunnen aldus een advies over die voorstellen aan hun respectieve regionale regeringen verlenen overeenkomstig de door hen te bepalen nadere regelen.

Die tegemoetkomingen beantwoorden echter nog niet aan de rol die het parlement heden ten dage dient te vervullen op het vlak van de internationale politiek. Zo zijn er nog tal van aspecten waar het parlement helemaal niet over wordt geïnformeerd en die enkel met mondjesmaat en fragmentarisch bekend worden gemaakt voor zover daartoe een interpellatie werd ingediend. Die toestand beantwoordt dus geenszins aan de behoeften van een modern parlement, zeker niet wanneer er gekeken wordt naar de gestadig gegroeide invloed van het parlement op het buitenlands beleid.

Dit voorstel van resolutie beoogt dan ook de Vlaamse regering te verzoeken om, alvorens een standpunt in te nemen in welk domein ook van de buitenlandse politiek, bij voorbaat het Vlaams Parlement in te lichten en aldaar een terzake geldend debat te houden.

Karel DE GUCHT

Paul VAN GREMBERGEN

Jacques LAVERGE

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op artikel 167 van de Grondwet ;
- gelet op de bijzondere wet van 5 mei 1993 betreffende de internationale betrekkingen van de gemeenschappen en de gewesten ;
- gelet op de gewone wet van 5 mei 1993 betreffende de internationale betrekkingen van de gemeenschappen en de gewesten ;
- overwegende dat de grondwetsherziening van 5 mei 1993 op het vlak van de internationale politiek slechts zeer gedeeltelijk het "democratisch deficit" heeft weggewerkt ;
- vaststellende dat er nog te veel aspecten van het gevoerde buitenlands beleid ontsnappen aan een effectieve parlementaire controle ;
- verzoekt de Vlaamse regering hem in kennis te stellen van de standpunten die zij met betrekking tot aspecten van de buitenlandse politiek wenst in te nemen. Over die standpunten dient er eerst binnen het Vlaams Parlement te worden gedebatteerd alvorens de Vlaamse regering ze als officieel naar buiten kan brengen.

Karel DE GUCHT

Paul VAN GREMBERGEN

Jacques LAVERGE
